

Mit jelent a Brexit az európai bankok számára?

2016. augusztus 3.

MAGYAR NEMZETI BANK

Készítette:

Látta:

Jóváhagyta:

Vezetői összefoglaló

A Bundesbank felügyeleti kérdésekkel foglalkozó igazgatósági tagja, dr. Andreas Dombret 2016. július 13-án tartott beszédében értékelte, hogy milyen következményei lehetnek a Brexitnek az európai bankrendszerre nézve. A beszéd során az alábbi fő következtetéseket vonta le:

- A pénzügyintézeteknek meg kell fontolniuk, hogy az euróban denominált pénzügyi termékekkel folytatott kereskedelemnek az EU-n kívül van-e jövője.
- A referendumot követően a Deutsche Börse és a London Stock Exchange fúziója újabb dimenziót kapott és az összeolvadásnak gazdasági értelemben a Brexitet követően még több haszna lehet. Ennek érdekében a fúziós tárgyalások során egy jól kiegyensúlyozott vezetési struktúrát kell kialakítani.
- A piaci szereplők a váratlan népszavazási eredményekre meglehetősen jól reagáltak. Ugyanakkor nem szabad, hogy a későbbiekben is várható piaci volatilitás aláássa a pénzügyi stabilitás nemrég megteremtett pilléreit. A téma kapcsán Dombret kitért a bankszanálás kapcsán nemrég bevezetett „bail-in” mechanizmus fontosságára is.

Kontextus

Dr. Andreas Dombret, a Bundesbank igazgatóságának felügyeleti kérdésekért felelős tagja 2016. július 13-án, a német Bankszövetség és a frankfurti Goethe Egyetem Pénzügyi Központjának közös rendezvényén tartott beszédet a Brexitnek a pénzügyi rendszert érintő lehetséges következményeiről.

A következmények

Dombret rámutatott, hogy a Brexittel kapcsolatban számos tisztázatlan kérdés merül fel. A döntés következményeinek valódi hordereje csak idővel válik majd nyilvánvalóvá, hiszen az Egyesült Királyság és az EU közötti jövőbeni hivatalos viszony a még meg sem kezdett kilépési tárgyalások nyomán körvonalazódik majd. A népszavazás politikai és gazdasági következményei kizárólag a tárgyalások lezárultával becsülhetőek meg pontosan, ugyanakkor néhány megállapítás már most is tehető.

Reakciók a pénzügyi piacokon

A népszavazás eredményének azonnali következményei, annak ellenére is javarészt megfeleltek az előzetes várakozásoknak, hogy a kilépéspártiak győzelme meglepetésként érte a piaci szereplőket. A font, a bankok részvényei és az ingatlanpiaci alapok nyomás alá kerültek ugyan, de pánikot nem váltott ki a hír, az ország hitelminősítésének korrekciója is várható volt. Az Euro Stoxx 50 index volatilitása a referendum közeledtével megnőtt, az eredmények napvilágra kerülését követően ugyan be is szakadt, de azóta a helyzet normalizálódott.

A pénzügyintézetek részvényeinek árfolyamai ugyanakkor a többi szektornál nagyobb mértékben estek, és ez a jelenség az euroövezet egészére jellemző volt. Dombret szerint mindez további, az európai bankszektorban meghúzódó strukturális problémákra vezethető vissza. A bankok többsége azonban

komolyan vette a népszavazást, és gondosan felkészült a Brexit eshetőségére. Dombret elismerően beszélt arról, hogy a Bank of England milyen professzionális módon kezelte a helyzetet, de az EKB és más jegybankok is tudták, hogy szükség esetén tudják biztosítani a megfelelő likviditást, ugyanakkor ennek igénybevételére eddig nem volt szükség.

A fenti intézkedések is hozzájárultak a piacok túlzott reakcióinak megelőzéséhez, azonban ez nem jelenti azt, hogy a pénzügyi piacok már egy új egyensúlyi helyzetbe kerültek, ezért nem lehet kizárni további árfolyamkilengéseket és tőkek mozgásokat. Ennek ellenére valószínűtlen a pénzügyi piacok pánikszerű reakciója a közeljövőben

Növekedési hatások

A referendum hatásai minden kétséget kizáróan elsősorban az Egyesült Királyságot érintik. A fogyasztói bizalom már most jelentősen visszaesett, a Bank of England a 2016-ra vonatkozó növekedési kilátásait a bizonytalanság miatt 2%-ra korrigálta. Az EU egészét tekintve 2017-re 0,2-0,5 százalékponttal kisebb bővülés prognosztizálható. A negatív gazdasági hatások ugyanakkor nagyban függenek a tárgyalások kimenetelétől, és az annak eredményeképp kialakítandó gazdasági viszonyrendszertől. Mindenesetre Dombret szerint a Consensus Economics euroövezetre vonatkozó, 2017-es, 0,6%-os gazdasági visszaesésről szóló várakozásai mindenképpen túlzóak.

Következmények a bankrendszerre nézve

Az egész európai pénzügyi rendszert tekintve Dombret több szempontból is jelentős következményekkel számol. Elsősorban London vonzereje csökkenhet, a város eddig az európai kötvények, származtatott értékpapírok és devizák kereskedelmének központja volt. Ugyanakkor a bankfelügyelők már eddig is kritikusak voltak azzal kapcsolatban, hogy az euroügyletek nagy része az euroövezeten kívül zajlik. Az EU-ból történő kilépés természetesen felerősíti ezeket a véleményeket. Ugyanez vonatkozik a klíring ügyletekre és a központi értéktárak által nyújtott szolgáltatásokra, legalább is az euróban denominált tranzakciók esetén. Dombret szerint nehezen tolerálható, hogy ezek az ügyletek ne az euroövezeten belül, sőt, az Európai Unió kívül bonyolódjanak. Dombret meg van győződve arról, hogy az euróban folytatott klíring ügyletek középtávon nem Londonon keresztül bonyolódhatnak majd, szerinte Frankfurt egy jó alternatíva lehet.

Ebben a tekintetben a német és a londoni tőzsde fúzióját is újra kell értékelni. A referendumat követően az ügyletnek gazdasági szempontból még nagyobb a jelentősége, hiszen a gazdasági kapcsolatok fenntartása még fontosabb akkor, amikor egy ország hátat fordít az EU-nak. A fúzióban megvan az a potenciál, hogy ezáltal egy fontos kötelék mindenképpen megmaradjon. Ennek érdekében az összeolvadási tárgyalások során egy jól kiegyensúlyozott vezetési struktúrát kell kialakítani.

A bankrendszer jövőjét is nagyban meghatározza majd a kilépési tárgyalások eredménye, ugyanakkor annak kimenetelét nagy politikai bizonytalanság övezi. Amennyiben az Egyesült Királyság az Európai Gazdasági Térség (EGT) tagja marad, akkor a bankok működése szempontjából nem sok minden változik. Az EU bankfelügyeletre vonatkozó szabályozása ugyanis az EGT tagjaira is ugyanúgy érvényes. Ugyanakkor egyesek szerint ez a csöbörből vödörbe tipikus esete lenne, hiszen az EGT tagság a személyek szabad áramlását is jelenti, melynek korlátozása a Brexit mellett kampányolók egyik fontos érve volt.

Az együttműködésnek még számos másik formája is elképzelhető, a skála egyik végén az a forgatókönyv áll, hogy a brit bankok hagyományos harmadik országbeli szereplőként működnek majd tovább, ekkor az EU területén üzemelő fióktelepeik számára engedélyt kell, hogy kérjenek. Ebben az esetben a felügyelet alapelvárása, hogy a bank a működés helyszínén tegyen eleget a minimális tőke megfelelési követelményeknek. Ez arra ösztönözheti a brit bankokat, hogy csak egy EU-tagállamban alapítsanak leányvállalatot, ezzel megkerülve, hogy minden tagállamban engedélyt kelljen kérniük. Ez a helyzet jelentős változás lenne a bankok jelenlegi működési környezetében. Különösen igaz ez azon harmadik országbeli szereplőkre, akik a brit leányvállalatukat használták kapuként ahhoz, hogy az európai piacra hozzáférjenek. Természetesen bilaterális megállapodások révén biztosítható lenne akár az is, hogy a felügyeleti hatóságok a brit szereplőket úgy kezeljék, mintha az EGT tagjai lennének.

Fontos azonban a találgatások közepette rámutatni arra, hogy lehetetlen megbízható jóslatokba bocsátkozni a bankok működésére vonatkozó jövőbeni jogi keretrendszer kapcsán. Ameddig ezek a feltételek nem tisztázódnak, a csatorna két oldalán tevékenykedő szereplők is nehezen tudnak tervezni. Márpedig a megfelelő reakciókhoz és az esetleges relokalizációs tervek megvalósításához is idő kell.

Dombret is arra sürgetett, hogy a bizonytalanság okozta hatások kordában tartása érdekében a tárgyalásoknak a lehető leghamarabb eredményesnek kell lenniük. Nem kérdéses, hogy nem lesz lehetőség az ún. „cherry picking”-re, melynek során az Egyesült Királyság bizonyos területeken kedvezőbb elbánásban részesül és kötelezettségek vállalása nélkül kap hozzáférést az EU belső piacához.

A tárgyalások ugyan még meg sem kezdődtek, de a népszavazás eredménye az alábbi következtetéseket engedi levonni:

- A pénzügyintézeteknek meg kell fontolniuk, hogy az euróban denominált pénzügyi termékekkel folytatott kereskedelemnek az EU-n kívül van-e jövője.
- A referendumat követően a Deutsche Börse és a londoni tőzsde fúziójának gazdasági értelemben még több haszna lehet.
- A bankszanalás területén nemrég bevezetett „bail-in” mechanizmus kapcsán fontos hangsúlyozni, hogy amennyiben hagyjuk, hogy az állam bármikor kiségitse a területén működő bankokat, akkor a szavahihetőséget, a „bail-in” szabályozás egyik legfontosabb elemét éri kár. A Brexit népszavazás eredménye és az EU kormányzásával kapcsolatos kritikák közepette elengedhetetlen, hogy a szabályokba vetett bizalmat fenntartsuk. A Brexit nem lehet kifogás arra, hogy a reformokat elodázzuk vagy az európai integráció vívmányait leépítsük.